

ÚČETNICTVÍ PODVOJNÉ

NEJEN PRO SAMOUKY

Příklady pro ruční vyplnění

Samostatná příloha k publikaci.

Varianta A – ponechání šipek i T-formy

Varianta B – bez šipek transakcí

Varianta C – bez T-formy účtů

Volně tisknutelná.

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy:

Tato příloha smí být šířena bez předchozího písemného souhlasu nakladatele.

Toto si vytiskněte a můžete za domácí úkol vyplňovat příklady.
Formát tisku: dvě stránky na A4.

Doporučení: U příkladů je uvedena hlavní kniha s čísly a názvy účtů z důvodu vyplněných počátečních stavů. Proto, když začnete vyplňovat účetní deník, si tabulku hlavní knihy zakryjte.

Stránka v rámečku odpovídá straně v publikaci 2. vydání. Pokud chcete použít i pro první vydání, opravíte si pouze číslo stránky. Většina příkladů je shodná s prvním vydáním.

25.1 Výdej a příjem hotovosti v pokladně

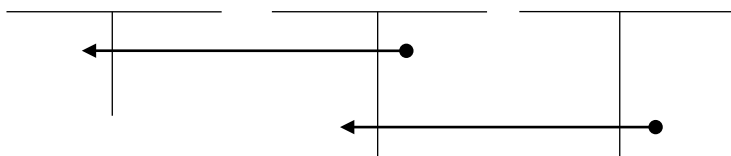
Úvodní poznámka:

Na úvod uvedeny dva snad nejjednodušší příklady. Snadno jim porozumíte. Čísla účtů jsou jen malá vědomost, pro pochopení nejsou vůbec důležitá. Pokladna je účet 211.

Pokud studujete, tak se jistě naučíte a snad i pochopíte.

Zadání příkladů:

- Byly nakoupeny kancelářské potřeby. Placeno bylo hotově.
  - Byla poskytnuta servisní služba. Příjem byl uhrazen hotově.
- Šíbenice:

ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
a)	Nákup kancelářských potřeb za hotové	10		
b)	Tržba za servis uhrazena hotově	30		

HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Poč. stav		Obraty		Zůstatky	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
211	Pokladna	50	-				
501	Spotřeba materiálu	-	-				
602	Tržby za služby	-	-				

25.2 Převod hotovosti z pokladny do banky

Úvodní poznámka:

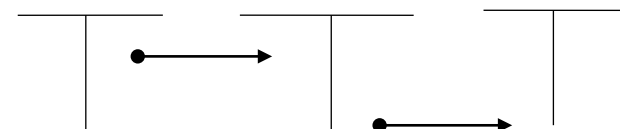
Ve firmě jsou hotové peníze, které se převádí do banky.

Nikde se neúčtuje přímo pokladna (211) proti bance (221). Pro převody slouží speciální účet 261 – peníze na cestě. Je to především z důvodu časových – převod neproběhne nikdy ve stejném okamžiku.

Otázka: je účet 261 aktivní, či pasivní? Při převodu peněz na tomto účtu mohou zůstat peníze jen na straně MD, takže 261 je aktivní.

Zadání příkladu:

- Z pokladny je nutné z důvodu maximálního pokladního limitu odnést hotové peníze do banky (do bankomatu).
- Příjem peněz na bankovní účet.

ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
a)	Převod hotovosti z pokladny do banky	10		
b)	Příjem této hotovosti v bance	10		

HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Poč. stav		Obraty		Zůstatky	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
211	Pokladna	50	-				
221	Banka	60	-				
261	Peníze na cestě	-	-				

Kontrola: zůstatek účtu 261 musí být nulový.

25.3 Výběr hotovosti z banky do pokladny

Úvodní poznámka:

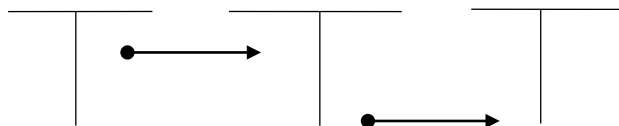
V pokladně chybí peníze, např. na výplatu cestovních náhrad.

Nikde se neúčtuje přímo pokladna (211) proti bance (221). Pro převody slouží speciální účet 261 – peníze na cestě. Je to především z důvodů časových – převod neproběhne nikdy ve stejném okamžiku.

Poznámka: na konci roku – 31. 12. může účet 261 vykazovat zůstatek jedině z důvodu, že bankou peněžní transakce zatím neproběhla.

Zadání příkladu:

- Z banky (z bankomatu) byly vybrány hotové peníze do pokladny.
- Příjem hotovosti do pokladny.

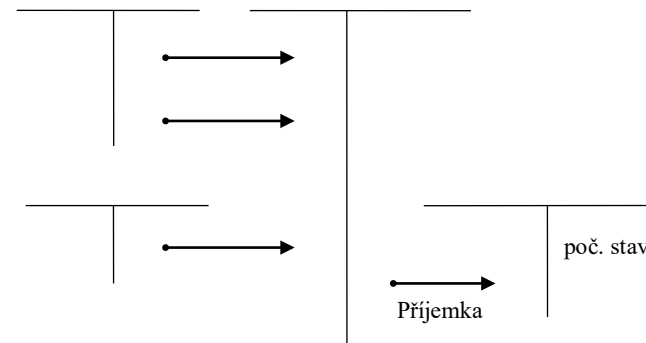
ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
a)	Výběr hotovosti z banky	20		
b)	Příjem této hotovosti do pokladny	20		

HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Poč. stav		Obraty		Zůstatky	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
211	Pokladna	40	-				
221	Banka	70	-				
261	Peníze na cestě	-	-				

Kontrola: Zůstatek účtu 261 musí být nulový.

28.2 Pořízení zásob – metoda A

a) Pořízení materiálu na sklad – metoda A

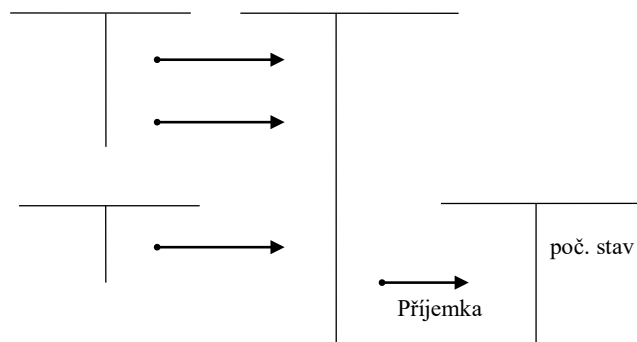
ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
a)	Faktura za materiál	40		
b)	Externí vícenákłady (doprava,...)	2		
c)	Vnitronákłady pořízení (vlastní doprava)	3		
d)	Příjem na sklad	45		

HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Poč. stav		Obraty		Zůstatky	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
111	Pořízení materiálu	-	-				
112	Materiál na skladě	20	-				
321	Závazky	-	x				
586	Akt. vnitroslužeb	-	-				

Rekapitulace:

- Na účtu 111 shromážděny všechny náklady pořízení materiálu.
- Materiál naskladněn: účet 111 je vyrovnán (nulový zůstatek).

b) Pořízení zboží na sklad – metoda A

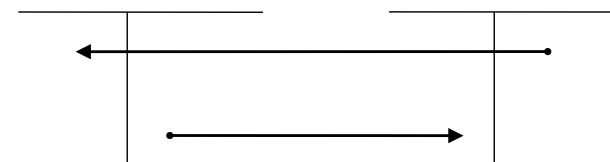
ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
a)	Faktura za zboží	40		
b)	Externí vícenákłady (doprava,...)	2		
c)	Vnitronákłady pořízení (vlastní doprava)	3		
d)	Příjem na sklad	45		

HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Poč. stav		Obraty		Zůstatky	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
131	Pořízení zboží	-	-				
132	Zboží na skladě	20	-				
321	Závazky	-	x				
586	Akt. vnitroslužeb	-	-				

Rekapitulace:

- Odlišnost od předešlého příkladu je pouze v účtech 131 a 132.
- Na účtu 131 shromážděny všechny náklady pořízení zboží.
- Zboží naskladněno: účet 131 je vyrovnan (má nulový zůstatek).

c) Zásoby vlastní činnosti – metoda A

Analytické účty druhů výrobků jsou dány skladovou evidencí.

Důležité jsou analyticky účtů u změny stavu zásob. Pokud by nebyly, vypovídací schopnost výsledkových sestav by byla omezena.

Pro pochopení tohoto příkladu nehrají částky žádnou roli.

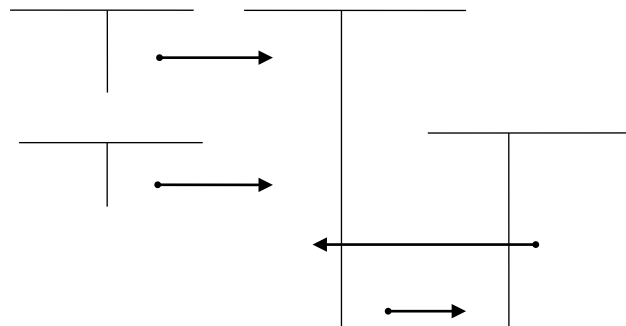
Příklad uveden jen pro vlastní výrobky. Ostatní by byly obdobné.

ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
a)	Výroba (produkce) výrobků			
b)	Výdej, prodej, spotřeba			

HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Poč. stav		Obraty		Zůstatky	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
123	Výrobky	x	-				
583AV	Výroba (produkce)	-	-				
583AV	Výdej, prodej, spotřeba	-	-				

28.3 Pořízení zásob – metoda B

a) Pořízení materiálu – metoda B

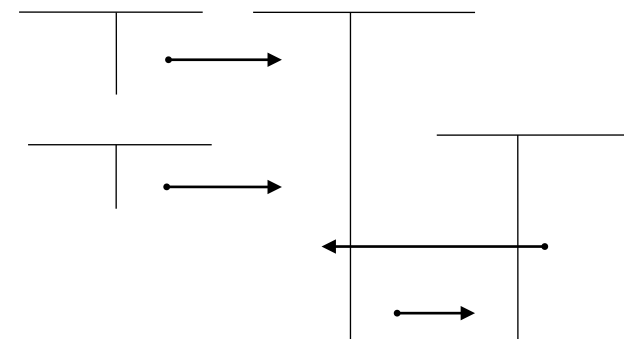
ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
a)	Faktura za materiál i externí náklady	42		
b)	Vnitronáklady pořízení (vlastní doprava)	3		
	Na konci účetního období:			
c)	Převod počátečního stavu do spotřeby	20		
d)	Fyzická inventura skladu	35		

HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Poč. stav		Obraty		Zůstatky	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
112	Materiál na skladě	20	-				
321	Závazky	-	x				
501	Pořízení materiálu	-	-				
586	Akt. vnitroslužeb	-	-				

Rekapitulace:

- V nákladech účtu 501 materiálu zůstala jen skutečná spotřeba.
- Konečný stav účtu 112 odpovídá fyzické inventuře.

b) Pořízení zboží – metoda B

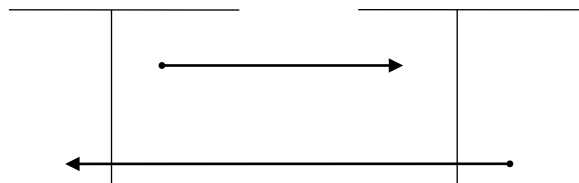
ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
a)	Faktura za materiál i externí náklady	42		
b)	Vnitronáklady pořízení (vlastní doprava)	3		
	Na konci účetního období:			
c)	Převod počátečního stavu do prodeje	20		
d)	Fyzická inventura skladu	35		

HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Poč. stav		Obraty		Zůstatky	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
132	Zboží na skladě	20	-				
321	Závazky	-	x				
504	Prodej zboží	-	-				
586	Akt. vnitroslužeb	-	-				

Rekapitulace:

- Odlišnost od předešlého příkladu je pouze v účtech 132 a 504.
- Zůstatek účtu 504 prodej zboží vykazuje jen skutečný prodej.
- Konečný stav účtu 132 odpovídá fyzické inventuře.

c) Zásoby vlastní činnosti – metoda B

V průběhu účetního období zůstávají náklady na výrobu v nákladech.

Analytické účty druhů výrobků jsou dány skladovou evidencí.

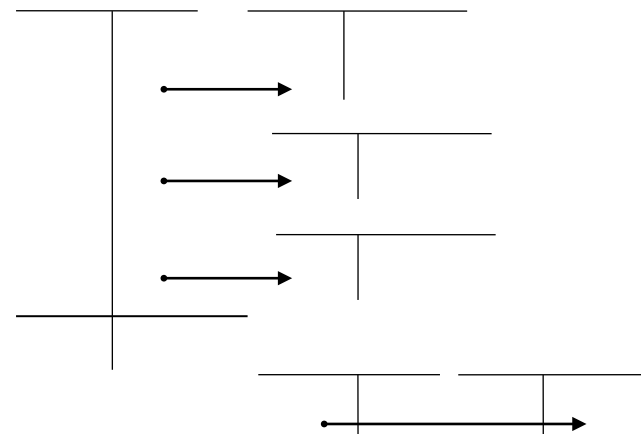
Možnost průčítovat analytické účty změny stavu jako u metody A je zde problematická. Tím je vypovídací schopnost účetních výsledkových sestav u této metody značně omezena.

Příklad je uveden jen pro vlastní výroby. Ostatní účty obdobně.

ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
	Na konci účetního období			
a)	Převod počátečního stavu skladu	70		
b)	Fyzická inventura skladu	80		

HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Poč. stav		Obraty		Zůstatky	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
123	Výrobky	70	-				
583	Změna stavu	-	-				

b) Výdej materiálu ze skladu – metoda A

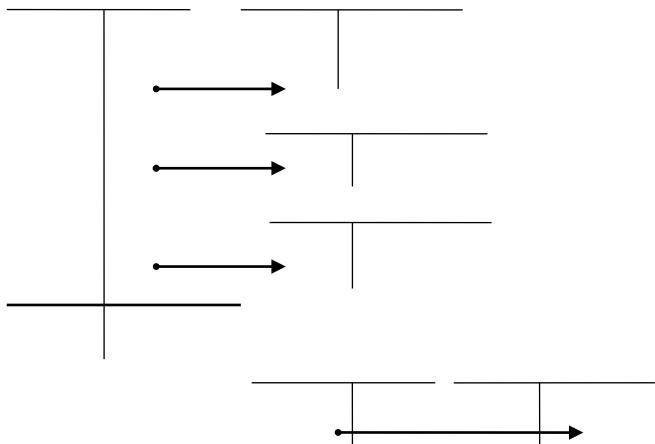

ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
a)	Spotřeba materiálu	40		
b)	Škoda na materiálu	1		
c)	Prodej materiálu	4		
d)	Faktura za prodej materiálu	6		

HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Poč. stav		Obraty		Zůstatky	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
112	Materiál na skladě	65	-				
311	Pohledávky	x	-				
501	Spotřeba materiálu	-	-				
542	Prodej materiálu	-	-				
549	Škody na zásobách	-	-				
642	Tržby prodej mat.	-	-				

Rekapitulace: mezi účty 642 a 542 je kontrola marže.

c) Výdej zboží ze skladu – metoda A

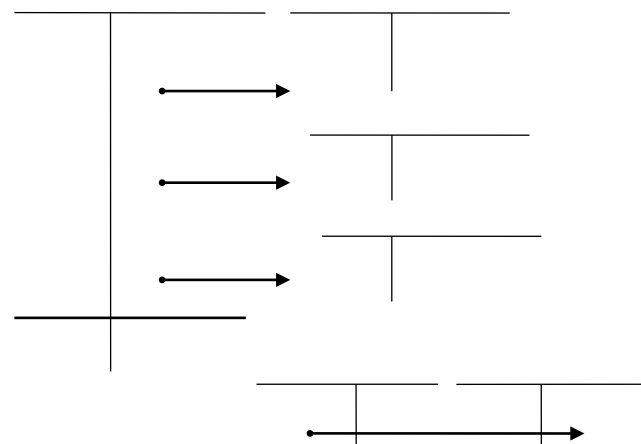

ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
a)	Prodej zboží	40		
b)	Manko zboží do normy	4		
c)	Škoda na zboží	1		
d)	Faktura za prodej zboží	60		

HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Poč. stav		Obraty		Zůstatky	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
132	Zboží na skladě	65	-				
311	Pohledávky	x	-				
504	Prodej zboží	-	-				
504 AU	Manko na zboží	-	-				
549	Škody na zboží	-	-				
604	Tržby za zboží	-	-				

Rekapitulace: mezi účty 604 a 504 je kontrola marže. Proto 504AU.

d) Výdej zásob vlastní činnosti – metoda A

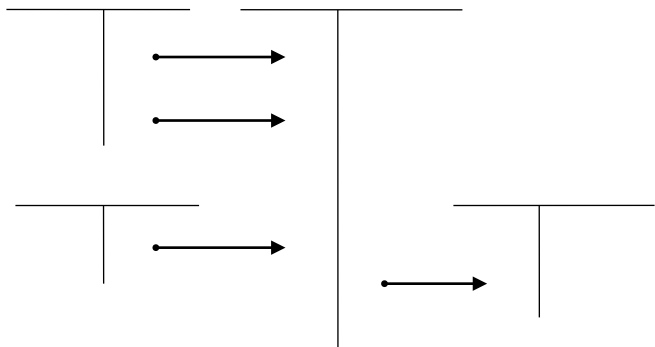

ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
a)	Prodej výrobků	40		
b)	Spotřeba výrobků	1		
c)	Ostatní výdej výrobků	4		
d)	Faktura za prodej výrobků	60		

HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Poč. stav		Obraty		Zůstatky	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
123	Výrobky sklad	65	-				
311	Pohledávky	x	-				
583 AP	Prodej výr.	-	-				
583 AS	Spotřeba výr.	-	-				
583 AO	Ostatní výdej	-	-				
601 AU	Tržby za výr.	-	-				

Rekapitulace: mezi účty 601 AU a 583 AP je kontrola % marže.

a) Pořízení dlouhodobého majetku nákupem

ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
a)	Faktura za majetek	40		
b)	Externí vícenálady (montáž...)	2		
c)	Vnitronálady pořízení (vlastní do-prava)	3		
d)	Uvedení majetku do užívání	45		

HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Poč. stav		Obraty		Zůstatky	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
042	Pořízení majetku	-	-				
022	Majetek v užívání	20	-				
321	Závazky	-	x				
586	Akt. vnitroslužeb	-	-				

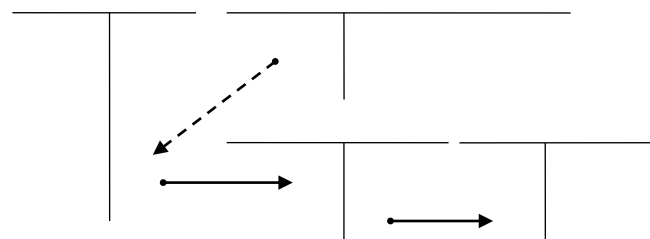
Rekapitulace:

- Na účtu 042 (řešeno např. samostatnou AU) shromážděny všechny náklady pořízení majetku.
- Majetek převeden do užívání: účet 042 má nulový zůstatek.

b) Pořízení dlouhodobého majetku vlastní činností

Zde je ukázka nutného klíčování (v příkladu zakázka DM7) prvotních dokladů, aby se zjistila celková výše nákladů pro aktivaci.

501 spotřeba materiálu ze skladu
 5xx jiné interní náklady (521, 527...)
 8xx vnitronálady

ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
a)	Aktivace DHM	55		
b)	Uvedení majetku do používání	55		

HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Poč. stav		Obraty		Zůstatky	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
042	Pořízení majetku	-	-				
022	Majetek do užívání	20	-				
588	Aktivace DHM	-	-				

Rekapitulace:

- Na zakázce DM7 shromážděny všechny náklady pořízení. Po aktivaci vykazuje zakázka DM7 nulový výsledek: zakázka DM7: MD = 55 DAL = 55.
- Majetek převeden do používání: 042 má nulový zůstatek.

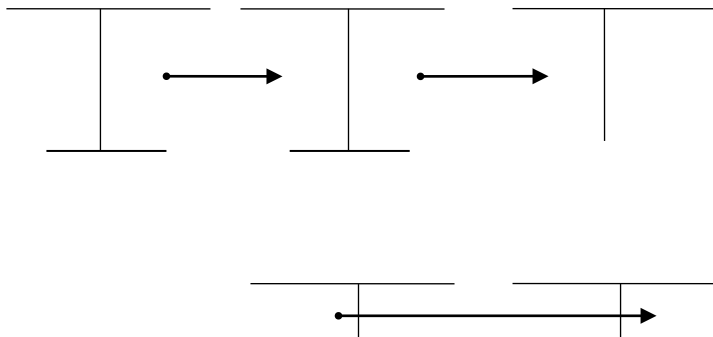

c) Prodej dlouhodobého odpisovaného majetku

PS = počáteční stav u konkrétního majetku ke dni prodeje

Prodej majetku není obchodní činnost, proto je zde uveden místo účtu

311 přesnější účet 378.

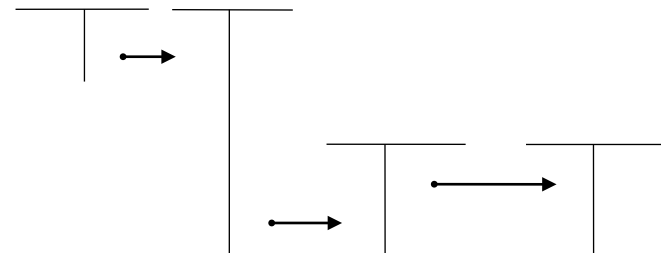
ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
a)	Vyřazení majetku	90		
b)	Zůstatková cena majetku	10		
c)	Prodej majetku	15		

Zde hodnoty pouze za tento konkrétní majetek:

HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Poč. stav		Obraty		Zůstatky	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
022	DHM	90	-				
082	Oprávk. DHM	-	80				
378	Ostatní pohledávky	-	-				
541	Zůst. cena DHM	-	-				
641	Prodej DHM	-	-				

35.1 Použití poskytnuté zálohy u finální faktury

Poskytnutá záloha uhrazena.

ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
	Poskytnutá záloha:			
a)	Úhrada přijaté zálohové faktury bankou	20		
	Přijatá finální faktura:			
b)	Přijatá faktura za služby	60		
c)	Odečet zaplacené zálohy	20		

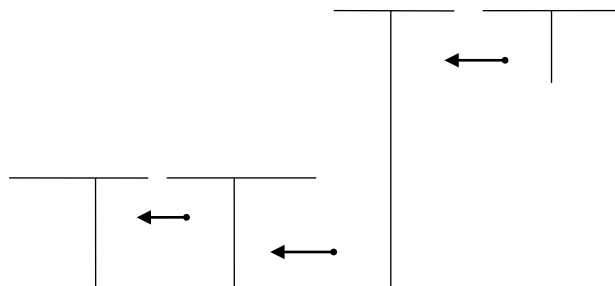
HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Poč. stav		Obraty		Zůstatky	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
221	Banka	x	-				
314	Zálohy poskytnuté	-	-				
321	Závazky	-	-				
502	Služby	-	-				

Rekapitulace:

- účet záloh 314 je vyrovnan (nulový zůstatek);
- k placení zůstává u závazkové faktury již jen 40.

35.2 Použití přijaté zálohy u finální faktury

Přijatá záloha uhrazena.

ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
	Vystavená zálohová faktura:			
a)	Úhrada vystavené zálohové faktury bankou	30		
	Vystavená finální faktura:			
b)	Finální faktura za zboží	80		
c)	Odečet zaplacené zálohy	30		

HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Poč. stav		Obraty		Zůstatky	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
221	Banka	x	-				
311	Pohledávky	-	-				
324	Zálohy přijaté	-	-				
604	Tržby za zboží	-	-				

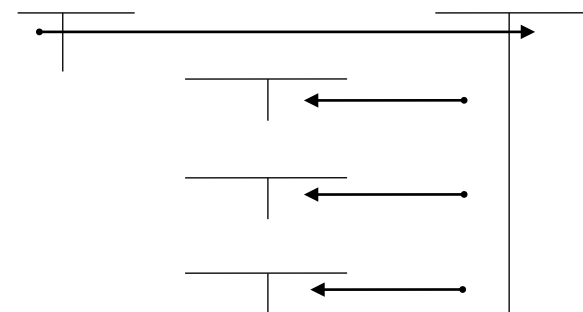
Rekapitulace:

- účet záloh 324 je vyrovnán (nulový zůstatek);
- odběratel dluží u pohledávkové faktury již jen 50.

37. Dotace

O dotaci se účtuje až tehdy, když je na ni nezpochybnitelný nárok.

Někdy se používá první účtování 378/346. Přijaté peníze pak vyrovnají účet 378 ostatní pohledávky.

ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
	Poskytnutí dotace:			
a)	Úhrada dotační pohledávky	80		
	Využití dotace:			
b)	Použití dotace na pořízení majetku	10		
c)	Provozní dotace (část v tomto roce)	20		
d)	Převod výnosů na příští rok	50		

HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Poč. stav		Obraty		Zůstatky	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
042	Poř. majetku	70	-				
221	Banka	x	-				
346	Dotace	-	-				
384	Výnosy př. ob.	-	-				
648	Provozní výn.	-	-				

39. Úvěry

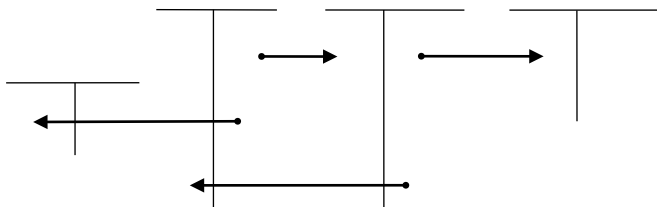
39.1 Bankovní úvěry

Z pohledu dlouhodobosti rozlišujeme:

- 231 krátkodobý úvěr (zde uvedené příklady stejné i pro 461);
- 461 dlouhodobý úvěr.

Z pohledu toku peněz existují dva typy úvěrů:

- A) banka vám pošle peníze na váš účet;
- B) faktury se platí z otevřeného účtu úvěru (častěji).

ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
	A) Poskytnutí úvěru převodem peněz			
a)	Úhrada vystavené faktury bankou	90		
	B) Úhrady faktur přímo z úvěru			
b)	Úhrada faktury z krátkodobého úvěru	30		
	Splácení úvěru a úhrada úroků z úvěrů:			
c)	Splácení úvěru	10		
d)	Úhrada úroků	2		

HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Poč. stav		Obraty		Zůstatky	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
221	Banka	x	-				
231	Krátkodobý úvěr	-	x				
321	Závazky	-	x				
562	Úroky z úvěru	x	-				

Kontokorentní účet

Jedná se o běžný bankovní účet 221, který lze čerpat do mínusu. Tím přebírá úlohu krátkodobého úvěru.

Krátká část dlouhodobého úvěru

Část dlouhodobého úvěru, která je splatná do jednoho roku, by se měla v rozvaze vykázat jako krátkodobý úvěr. Toto se někdy řeší až jen ve výkazu rozvahy, pokud to program neumí jinak sám. Jednoduše to lze účetně vyřešit následujícím způsobem. Jedná se o obecné řešení, které lze využít i u jiných dlouhodobých účtů.

Protože se ale stále správně jedná o účet 461, zavede se samostatná analytika tohoto účtu s názvem krátká část. A tento se nasměruje do výkazu rozvahy na řádek krátkodobý úvěr.

Tuto situaci řešit účtováním 461/231 by bylo chybou, protože se smluvně stále jedná o dlouhodobý úvěr.

Účet	Řádek rozvahy
461100 – dlouhodobý úvěr A	Dlouhodobý úvěr
461109 – krátká část dl. úvěru A	Krátkodobý úvěr

Účtování krátké části se provádí většinou pouze k rozvahovému dni.

Případ	MD	DAL
Krátká část z dl. úvěru na konci roku	461100	461109
Splácení úvěru v průběhu roku	461100	221xxx

Účet 461109 se vyrovná na novou aktuální částku účtováním na konci příštího roku.

39.2 Eskontní úvěr

Popis postupu poskytnutí eskontního úvěru:

1. Dodavatel s odběratelem se dohodl, že faktura bude uhrazena směnkou, navýšená o směnečný úrok.
2. Dodavatel potřebuje peníze hned, proto směnku postoupí bance (eskontuje ji) – ta ji přijala. Dá avízo odběrateli.
3. Banka dodavateli zašle peníze ponižené o úroky a poplatky.
4. Odběratel směnku uhradí bance.
5. Banka zašle avízo o úhradě dodavateli.
6. Pokud bance nezaplatí, vše se odúčtuje na opačnou stranu.

U příkladů v hlavní knize nejsou výsledkové účty a účet banky.

Saldo účtů 256, 311, 313, 232, 321 a 322 je nulové. Vše vyrovnáno.

a) Účtování eskontního úvěru u DODAVATELE:

ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
a)	Úhrada vystavené faktury směnkou	95		
b)	Směnečný úrok	4		
c)	Eskont směnky – banka směnku přijala	99		
d)	Banka poskytla peníze	96		
e)	Úroky bance za eskont	2		
f)	Poplatky bance za eskont	1		
g)	Avízo banky o úhradě směnky odběratelem	99		

Poznámka: Do roku 2016 se používal účet 312 – Směnky k inkasu. Nově se jedná o účet 256 – Dluhové cenné papíry se splatností do jednoho roku držené do splatnosti.

V literatuře najdete i jiná čísla účtů a někdy i s jinými názvy.

HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Poč. stav		Obraty		Zůstatky	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
221	Banka	x	-				
256	Dluhové CP	0	0				
232	Eskontní úvěr	0	0				
311	Pohledávky	95	-				
313	Pohl. za esk.	0	0				
562	Úroky	-	-				
568	Bank. poplatky	-	-				
662	Úroky	-	-				

Zde je vidět, že rozvahové účty tohoto typu úvěru musí vykazovat po jeho ukončení nulový zůstatek.

b) Účtování eskontního úvěru u ODBĚRATELE:

Zde je účtování stejné, jako kdyby platil směnku přímo dodavateli.

ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
a)	Úhrada přijaté faktury směnkou	95		
b)	Směnečný úrok	4		
c)	Úhrada směnky bance (avízo dodavatele)	99		

HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Poč. stav		Obraty		Zůstatky	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
221	Banka	x	-				
321	Závazky	-	95				
322	Směnky k úhradě	-	-				
562	Úrok	-	-				

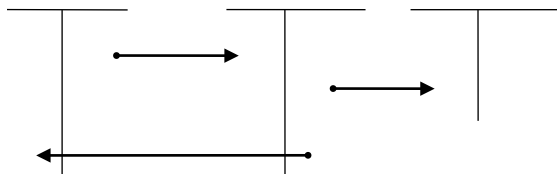
40. Mezifiremní finanční výpomoci

Pro mezifiremní finanční výpomoci je použit obecný pojem „půjčka“. Jedná se o zápůjčky, firemní úvěry a jiné výpomoci.

	POSKYTL	PŘIJAL
Krátkodobá finanční výpomoc	378AU/221	221/249
Půjčka – ovládaná, ovládající osoba	066/221	221/471
Půjčka – podstatný vliv	066(7)/221	221/472
Půjčka – ostatní	068/221	221/479

Příklad krátkodobé finanční výpomoci:

PŘÍJEMCE PŮJČKY

ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
a)	Příjem půjčky	90		
b)	Splacení půjčky postupně – zatím jen	10		
c)	Úhrada úroků	2		

HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Poč. stav		Obraty		Zůstatky	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
221	Banka	x	-				
249	Krátkodobá půjčka	-	0				
562	Úroky z půjčky	-	-				

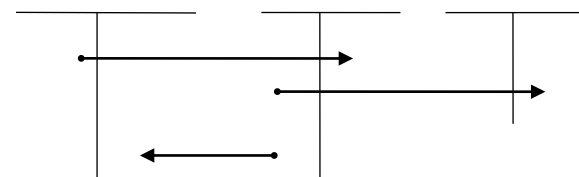
Saldo: zbývá zaplatit půjčku ve výši 80 a navíc smluvní úroky.

POSKYTOVATEL PŮJČKY

Chybou by zde bylo použít účet 249. Ten používá pouze příjemce. Proto zde poskytovatel použije účet 378 – ostatní pohledávky.

U tohoto účtu určitě bude nutná samostatná analytika.

Příklad: krátkodobá finanční výpomoc:

ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
a)	Poskytnutí půjčky	90		
b)	Splacení půjčky postupně – zatím jen	10		
c)	Úhrada úroků	2		

HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Poč. stav		Obraty		Zůstatky	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
221	Banka	x	-				
378	Krátkodobá půjčka	0	-				
662	Úroky z půjčky	-	-				

Saldo: zbývá zaplatit půjčku ve výši 80 a dále dohodnuté úroky.

U ostatních účtů dlouhodobých půjček je účtování obdobné. U účtů 6x se pro výnos nepoužívá účet 662, ale účet 665.

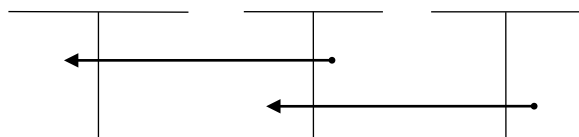
41. Pořízení účastí

Jedná se o pořízení cenných papírů a vkladů u obchodních společností a družstev, které zakládají účast na řízení. Uvedeny jsou jen dlouhodobé.

Příklad: Firma a.s. prodává akcie jmenovité hodnoty 30 za 32 firmě s.r.o., tj. prodává účast jmenovité hodnoty 30 za 32. Přírůžka ve výši 2 se nazývá emisní (a.s.) nebo vkladové ážio, pokud prodává s.r.o.

41.1 Kupující firma (např. matka)

Účet	Název
061	Podíly v ovládaných a řízených osobách
062	Podíly s podstatným vlivem
367	Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a vkladů

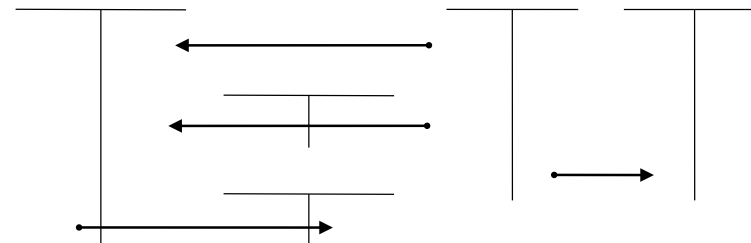

ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
a)	Podíl nákup	32		
b)	Úhrada závazku z upsaných CP a vkladů	32		

HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Počáteční stav		Obraty		Zůstatek účtu	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
06x	Podíly	-	-				
221	Banka	x	-				
367	Závazky z upsaných	-	-				

41.2 Prodávající firma (např. dcera)

Účet	Název
353	Pohledávky za upsaný vlastní kapitál
411	Základní kapitál
412	Emisní ážio (přirůžka)
419	Změny základního kapitálu

ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
a)	Pohledávka za upsaný vlastní kapitál	30	353	419
b)	Emisní ážio	2	353	412
c)	Úhrada pohledávky za VK	32	221	353
d)	Zápis do obchodního rejstříku	30	419	411

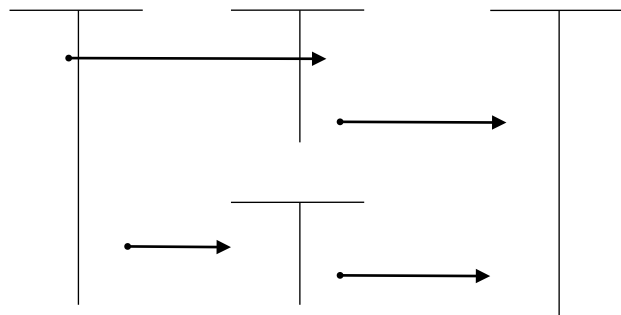
HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Počáteční stav		Obraty		Zůstatek účtu	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
221	Banka	x	-	32 _{c)}	-	y	-
353	Pohledávky za VK	-	-	30 _{a)} 2 _{b)}	32 _{c)}	-	-
411	Základní kapitál	-	200	-	30 _{d)}	-	230
419	Změny ZK	-	-	30 _{d)}	30 _{a)}	-	-

Poznámka: Transakce d) je až po zápisu změny do obchodního rejstříku.

44.1 Kurzová ztráta pohledávek a závazků

Pohledávka – díky nižšímu kurzu přijato v CZK méně

Závazek – díky vyššímu kurzu zaplacen v CZK více

ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
a)	Úhrada vystavené faktury (za 50) – méně	48		
b)	Kurzová ztráta pohledávky	2		
c)	Úhrada přijaté faktury (za 50) – více	54		
d)	Kurzová ztráta závazku	4		

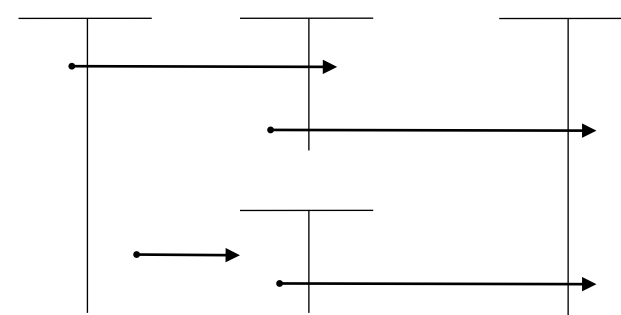
HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Poč. stav		Obraty		Zůstatky	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
221	Banka	100	-				
311	Pohledávky	50	-				
321	Závazky	-	50				
563	Kurzová ztráta	-	-				

Rekapitulace: pohledávky a závazky v saldu jsou vyrovnány (0).

44.2 Kurzový zisk pohledávek a závazků

Pohledávka – díky vyššímu kurzu přijato v CZK více

Závazek – díky nižšímu kurzu zaplacen v CZK méně

ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
a)	Úhrada vystavené faktury (za 50) – více	54		
b)	Kurzový zisk pohledávky	4		
c)	Úhrada přijaté faktury (za 50) – méně	48		
d)	Kurzová ztráta závazku	2		

HLAVNÍ KNIHA							
Účet	Název účtu	Poč. stav		Obraty		Zůstatky	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL
221	Banka	100	-				
311	Pohledávky	50	-				
321	Závazky	-	50				
663	Kurzový zisk	-	-				

Rekapitulace: pohledávky a závazky v saldu jsou vyrovnány (0).

Prázdná šablona stránky příkladů

ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
a)				
b)				
c)				
d)				
e)				

HLAVNÍ KNIHA (pro někoho obratová předvaha)							
Účet	Název účtu	Počáteční stav		Obraty		Zůstatek účtu	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL

Formulář najdete i na tomto odkazu www.grada.cz/ucetnictvi-priklady/

Prázdná šablona stránky příkladů

ÚČETNÍ DENÍK				
Účetní případ			Účet	
Př.	Popis	Částka	MD	DAL
a)				
b)				
c)				
d)				
e)				

HLAVNÍ KNIHA (pro někoho obratová předvaha)							
Účet	Název účtu	Počáteční stav		Obraty		Zůstatek účtu	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL

Formulář najdete i na tomto odkazu www.grada.cz/ucetnictvi-priklady/

  četn   šibenice:

ÚČETNÍ DENÍK				
��četn�� p��pad			účet	
P��.	Popis	��stka	MD	DAL
a)				
b)				
c)				
d)				
e)				

HLAVNÍ KNIHA (pro někoho obratov�� předvaha)							
���et	Název ���tu	Po��ate��n�� stav		Obraty		Zůstatek ���tu	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL

  četn   šibenice:

ÚČETNÍ DENÍK				
��četn�� p��pad			účet	
P��.	Popis	��stka	MD	DAL
a)				
b)				
c)				
d)				
e)				

HLAVNÍ KNIHA (pro někoho obratov�� předvaha)							
���et	Název ���tu	Po��ate��n�� stav		Obraty		Zůstatek ���tu	
		MD	DAL	MD	DAL	MD	DAL